

Stell og håndtering av nefrostomi, urostomi, suprapubisk kateter og blæreskylling - METODERAPPORT

Dette er en felles metoderapport for prosedyrene om stell og håndtering av nefrostomi, urostomi, og suprapubisk kateter samt blæreskylling.

Formålet med prosedyren:

Formålet med prosedyren er klart definert og avgrenset: Å øke kunnskapen hos helsearbeideren slik at stell og håndtering av ulike urinkatetre og blæreskylling foregår på en forsvarlig, sikker og hensiktsmessig måte. Ved å følge anbefalingene i prosedyren vil man (1) sikre riktig stell og håndtering av nefrostomi, urostomi og suprapubisk kateter, (2) sikre riktig blæreskyllingsteknikk, (3) redusere faren for komplikasjoner ved utføring av prosedyrene, og (4) minimere pasientens ubehag. Prosedyrene er utarbeidet slik at de skal være mest mulig helsefremmende og skånsom for pasienten.

Problemer er definert som at pasienten har redusert evne til eliminering av urin, grunnet sykdom eller skader i urinveier og/eller nyrer.

Målgruppe:

Målgruppen er klart definert og beskrevet under *Formål* i starten av prosedyren

Forfattere:

- Prosedyren er skrevet av Anne Grethe Johansen, urologi sykepleier og fagutviklingssykepleier. Johansen jobber ved urologisk avdeling ved Oslo Universitetssykehus, Aker.
- Kvalitetssikret av Kenneth Johansen, urologi sykepleier. Johansen arbeider ved urologisk avdeling ved Akershus Universitetssykehus
- Kvalitetssikret av Tone Marte Ljoså, smertesykepleier og førsteamanuensis. Ljoså arbeider ved smerteseksjonen OUS, ved institutt for helsefag ved Høgskolen i Buskerud, og er redaktør av Sykepleiehåndboka

Forfatterne står i fellesskap bak anbefalingene i prosedyren.

Pasientrepresentanter har ikke vært med i utarbeidelsen av prosedyrene. Imidlertid er prosedyrene skrevet med tanke på å ivareta pasientens interesser og integritet.

Litteraturen:

- Litteraturen velges med tanke på å komme høyest mulig opp i Brian Haynes' kunnskapspyramide (S-pyramiden). Systematiske og kvalitetsvurderte oversikter vurderes høyere enn enkeltstudier
- Forskningsartiklene vurderes kritisk av forfatterne, etter prinsippene i sjekklister for forskningsartikler. Sjekklister som brukes finnes på Kunnskapscenterets nettsider
- Søkene gjøres i anerkjente medisinske og sykepleiefaglige databaser. Nedunder følger detaljert informasjon om søkehistorikk og hvilke databaser som er benyttet for denne prosedyren
- Der forskning ikke foreligger, benyttes ekspertuttalelser og konsensusanbefalinger

Søkeprosess:

- Søk 1-4 i Medline. Dato for søk: 12/17.09.12
- Søk 5 i Cinahl. Dato for søk: 12/17.09.12
- Søk 6 i Tidsskriftene Sykepleien og Sykepleien forskning. Dato for søk: 14.09.12
- Søk 7 i Tidsskriftet til den Norske legeforening. Dato for søk: 14.09.12
- Søk 5 i Pubmed. Dato for søk: 18.09.12
- Søk 8 i Cochrane Library. Dato for søk: 14.09.12
- Søk 9 i Helsebiblioteket. Dato for søk: 14.09.12
- Søk 10 i Folkehelseinstituttet. Dato for søk: 14.09.12
- Søk 11 i Nasjonalt nettverk for fagprosedyrer. Dato for søk: 14.09.12
- Søk 12 i Wound, Ostomy and Continence Nurses' Society (WOCN). Dato for søk: 14.09.12
- Søk 13 i National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE) guidelines. Dato for søk: 14.09.12
- Søk 14 i Scottish Intercollegiate Guidelines Network (SIGN) guidelines. Dato for søk: 15.09.12
- Søk 15 i Google. Dato for søk: 15.09.12
- Søk 16 i Pubmed. Dato for søk: 15.09.12

Søkeord:	Databaser:	Søk 2012		Søk 2014	
SØK 1:	Medline	Treff	Aktuelle	Treff	Aktuelle
1. Nephrostomy, percutaneous		1004			
2. Nursing care		1409			
1 AND 2		0			
3. Patient care		2098			
1 AND 3		1	0		
4. Postoperative care		6162			
1 AND 4		27	0		
5. Primary Care Nursing		43			
1 AND 5		0			
6. Self-care		6731			
1 AND 6		1	0		
7. Skin care		4039			
1 AND 7		0			
SØK 2	Medline				
1. Ureterostomy		119			
2. Ureterostomy AND nursing care		1	0		
3. Ureterostomy AND patient care		0			
4. Ureterostomy AND postoperative care		3	0		
5. Ureterostomy AND primary care nursing		0			
6. Ureterostomy AND self care		0			
7. Ureterostomy AND skin care		0			
8. Ostomy AND Equipment and supplies		1	0		
9. Ostomy AND postoperative care		18	3		
SØK 3	Medline				
1. Catheterization		12095			
2. Nursing care		26051			

Søkeord:	Databaser:	Søk 2012		Søk 2014	
		Treff	Aktuelle	Treff	Aktuelle
SØK 3 fortsetter	Medline				
3. AND 3		13	1		
4. Pubic symphysis		1340			
5. 1 AND 4		7	0		
6. Patient care		3685			
7. 1 AND 5		2	0		
8. Post operative care		12443			
9. 1 AND 6		86	1		
10. Primary care nursing		44			
11. 1 AND 7		0			
12. Self care		12392			
13. 1 AND 2		119	1		
SØK 4	Medline				
1. Urinary bladder		10354			
2. Flushing		429			
3. 1 AND 2		0			
4. Therapeutic irrigation		3647			
5. 1 AND 4		63	5		
SØK 5	Cinahl				
1. Nephrostomy (keyword)		0			
2. Urostomy (keyword)		0			
3. Peristomal skin care		11	6		
4. Ostomy					
5. Nursing care					
6. 5 AND 5		10	3		
7. Ostomy care		8	7		
8. Catheter care, suprapubic		2	1		
9. Supra pubic catheters		9	3		
10. Catheter irrigation, Urinary		31	12		
SØK 6	Sykepleien/ Sykepleien forskning				
Nefrostomi		0			
Urostomi		1	0		
Suprapubis		0			
Blæreskylling		1	0		

Søkeord:	Databaser:	Søk 2012		Søk 2014	
SØK 7	Tidsskriftet for den Norske Legeforening	Treff	Aktuelle	Treff	Aktuelle
Nefrostomi		6	0		
Urostomi		5	0		
Suprapubis		0			
Blæreskylling		0			
SØK 8	Cochrane Library				
Nefrostomy		0			
Urostomy		0			
Ostomy		0			
Stoma		11	0		
Suprapubic		8	1		
Bladder flushing		9	1		
Bladder washout		3	1		
Catheterization		20	2		
SØK 9	Helsebiblioteket				
Nefrostomi		2	0		
Urostomi		0			
Suprapubis		1	0		
Blæreskylling		0			
Stomi		0			
SØK 10	Folkehelseinstituttet				
Nefrostomi		0			
Urostomi		0			
Suprapubis		0			
Blæreskylling		0			
Stomi		0			
SØK 11	Fagprosedyrer.no				
Nefrostomi		0			
Urostomi		0			
Suprapubis		1	1		
Blæreskylling		0			
SØK 12	WOCN				
Manuelt søk		0			
SØK 13	NICE guidelines				
Nephrostomy		3	0		
Urostomy		1	0		

Søkeord:	Databaser:	Søk 2012		Søk 2014	
		Treff	Aktuelle	Treff	Aktuelle
SØK 13 fortsetter					
Suprapubic		7	0		
Ostomy		1	0		
Stoma		11	0		
Bladder flushing		1	1		
Bladder irrigation		2	0		
Bladder instillation		5	1		
SØK 14	SIGN guidelines				
Manuelt søk		1	0		
SØK 15	Google				
Stell av nefrostomi		> 500	4		
Nephrostomy care		> 500	3		
Suprapubic catheterization		> 500	1		
SØK 15	PubMed				
1. Urostomy		169			
2. Urostomy AND care		25	8		

Litteratursøk 2012

- Fokus for søket var på oversiktsartikler, systematiske reviewere og randomiserte kontrollerte studier (RCT). Solide og kunnskapsbaserte fagartikler er også tatt med som kilder for prosedyrene.
- Litteraturen som er valgt er litteratur med hovedfokus på stell og håndtering av nefrostomi, urostomi og suprapubisk kateter
- Inklusjonskriterier: Forskning/fagartikler som omhandler stell og håndtering av nefrostomi/urostomi/suprapubisk kateter, til voksne pasienter over 18 år, pasienter både på sykehus og i primærhelsetjenesten, hudstell ved nefrostomi/urostomi/suprapubisk kateter, utføring og utstyr ved blæreskylling, og artikler publisert på skandinavisk og engelsk språk
- Eksklusjonskriterier: Spesielle pasientgrupper(barn, gravide), vurdering av ulike operasjonsmetoder, behandling/kirurgisk fjerning av nyresten, bildediagnostikk ved nyrestein/ureter problemer, pilot studier, case studier, kun fokus på colostomi eller ileostomi og dyreforsøk
- Utdypning av søk og funn:
  - Søk 5 kun med fokus på urostomi
  - Søk 12 kun med fokus på uro- og nefrostomier. Manuelt søk ble foretatt under 1) Public library og archive, 2) Patient information, patient care publications, og 3) Bookstore. Ingen dokumenter i arkivet var både aktuelle og hadde tilfredsstillende

nivå i forhold til kunnskapsbasering. Noen dokumenter innenfor bookstore og pasientinformasjon hadde aktuelle titler, men måtte kjøpes (\$15-40) for å få tilgang. Disse ble ikke bestilt

- Søk 14 var et manuelt søk i listen over guidelines som SIGN har publisert. Fikk 1 treff (Management of urinary incontinence in primary care), men dokumentet var ikke aktuelt da det ikke inneholdt noe informasjon om nefro/uro stomom, suprapubiskkateter eller blæreskylling
  - Søk 15 med fokus på aktuelle dokumenter fra skandinaviske sykehus, universiteter, interesseorganisasjoner og statlige dokumenter. Gjennomgikk kun dokumenter på de første 5 sidene
- Noe litteratur fra relevante bøker er tatt med
  - Full litteraturliste foreligger i prosedyren

Annet:

- Dersom litteraturen gir ulike anbefalinger om hvordan prosedyren skal utføres og man ikke med sikkerhet kan si at en metode er evidensbasert som “best practice”, har vi omtalt dette under punktet “Annen viktig informasjon” i prosedyren. Metoden som anbefales i prosedyren er den vi mener – basert på litteraturgjennomgangen – medfører minst skadepotensial for pasienten. Et eget punkt om forsiktighetsregler er inkludert i prosedyren
- Prosedyren er utarbeidet av sykepleiere med forskjellig og aktuell erfaring, og ekspertise innenfor sykepleiefaget
- Prosedyren er utviklet med tanke på å minimere kostnader, så fremt det er medisinsk forsvarlig
- Forfatterne har ingen interessekonflikter
- Sunnsoft utvikler prosedyrene sammen med eksperter. Sunnsoft er redaksjonelt uavhengig og selskapet har ingen interessekonflikter i forhold til denne prosedyren
- Prosedyren vil oppdateres etter ett år (2014)